SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2675

av Martin Melin m.fl. (L)

Ett starkt EU-samarbete i en osäker tid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges roll i EU:s reformarbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU måste fortsätta trappa upp sitt militära och ekonomiska stöd till Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler och effektivare sanktioner mot Ryssland och Belarus och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fullvärdigt EU-medlemskap för Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en europeisk försvarsunion och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa euron i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skarpare verktyg mot EU-länder som kränker rättsstaten och inte respekterar EU:s värderingar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att garantera rätten till abort i hela EU och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skyddet för hbtqi-personer i hela EU och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa extremism och antisemitism i Europa och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om totalförbud mot barnaga i hela EU och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om totalförbud mot hedersförtryck i hela EU och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en europeisk samtyckeslag och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s fortsatta utvidgning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en teknikdriven klimatpolitik och elektrifiering och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s system för utsläppshandel och koldioxidinfångning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om klimatbistånd och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hållbar och modern livsmedelsproduktion och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hållbart fiske och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bryta EU:s beroende av auktoritära regimer och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla för konsumenter inom EU och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla EU:s förpackningsregler och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad frihandel och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsa på spjutspetsforskning och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om artificiell intelligens och tillkännager detta för regeringen.

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre jämställdhet i EU-länderna och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en STEM-strategi för EU och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler möjligheter till skolutbyte och utlandsstudier och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skarpare åtgärder mot techbolagen och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att förenkla för människor att röra sig över gränserna i EU och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om europeiska specialistcentra för sällsynta sjukdomar och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att söka långsiktiga lösningar för att minska de negativa effekterna av de tillfälliga gränskontrollerna på Öresundsbron och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en europeisk operativ polismyndighet och ett europeiskt polisregister och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla åklagarmyndigheten EPPO och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skyddet av EU:s yttre gränser och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa vetorätten inom utrikes- och säkerhetspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Europaparlamentet ska ha ett enda säte och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för kvalificerad arbetskraftsinvandring till EU och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka EU:s offentlighetsprincip och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera EU:s långtidsbudget och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Europa befinner sig i krig, och Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina är ett existentiellt hot mot hela det fria Europa. Det öppna samhället utmanas av diktaturer som Kina, Ryssland och Iran. Samtidigt är Trumpadministrationen oberäknelig, vilket gör det ännu viktigare att Europa tar ett större ansvar för sin egen, och Ukrainas, säkerhet.

Det allvarliga omvärldsläget kräver att Europa håller ihop. Mot ofrihet, hybridkrigföring och försök att splittra vår union. Det är bara när EU håller samman kring liberala värden som Europa kan vara en stark och pådrivande kraft i världen. Vår europeiska sammanhållning är vårt starkaste vapen mot Putins Ryssland, men det är också vägen framåt för att möta en rad stora samhällsutmaningar som påverkar vardagen här hemma.

Samtidigt måste EU stärka sina band med andra demokratiska länder. Genom mer frihandel, fördjupade försvarssamarbeten och ett gemensamt försvar av internationella institutioner och den regelbaserade världsordningen kan Europa stå starkare mot auktoritära krafter som försöker ersätta rätt med makt.

Bara genom mer samarbete kan stödet till Ukraina fortsätta stärkas. Bara genom mer samarbete säkras omställningen till en fossilfri och växande ekonomi som är öppen mot omvärlden, och där Europa blir en nyckelspelare i utvecklingen av AI. Ett starkare Europa behövs för att öka säkerheten i vårt närområde och för att kampen mot den organiserade brottsligheten ska lyckas. Men också för att satsa mer på kunskap och forskning - och för att hålla trycket uppe på nätjättarna för att minska barns skärmanvändning så att fler klarar skolan. På alla dessa områden är mer samarbete nödvändigt för att stora samhällsutmaningar ska kunna mötas och för att friheten ska kunna öka.

Liberal reformagenda för Europa

För Liberalerna är det självklart att Sverige ska ta ledningen när många länder nu är beredda att ta nya steg för att fördjupa EU-samarbetet. När andra stormakter vänder världen ryggen ska EU vara en bastion för frihet som använder frihandel och ekonomiska muskler för att öka sitt inflytande. Därför behövs en reformagenda för Europa, som rustar EU för framtiden. Då krävs att skattepengar används på bästa möjliga sätt, att det blir enklare att fatta gemensamma beslut och att EU får större muskler inom vissa områden. Och ska Sverige dessutom dra full nytta av EU-medlemskapet krävs att vi är med fullt ut i samarbetet och inför euron som valuta. För

Liberalerna är ett starkare och fördjupat EU vägen framåt, för Sveriges och Europas skull.

Massivt stöd till Ukraina

Ukraina kämpar för hela Europas frihet och måste vinna kriget mot Putin. Sverige och EU ska fortsätta trappa upp sitt bistånd till Ukraina med vapen och ekonomiskt stöd ända tills den siste ryske soldaten har lämnat. EU måste öka trycket mot Ryssland och Belarus genom fler och effektivare sanktioner. Liberalerna vill att Sverige driver på för att ryska tillgångar ska användas för återuppbyggnaden och försvaret av Ukraina. Importen av olja och gas från Ryssland till Europa måste upphöra och EU ska sätta stopp för den ryska skuggflottan i Östersjön.

Ukraina hör hemma i den europeiska familjen av demokratier, och måste skyddas mot fortsatt rysk aggression även efter att Ryssland förlorat kriget. Liberalerna vill därför se en expressplan som gör att Ukraina steg för steg kan bli fullvärdig EU-medlem. Ukraina bör så snart som möjligt få observatörsstatus i Europaparlamentet och övriga EU-institutioner.

Protektionism gör oss alla fattigare och mindre trygga. För Ukraina är handeln med EU och resten av världen en överlevnadsfråga. EU får inte ge med ena handen och ta med den andra. Fullständig tullfrihet ska råda för alla varor från Ukraina, och handeln måste fortsätta vara motorn i Ukrainas EU-integration. Tillgången till den inre marknaden ska öppnas i takt med att medlemskapsförhandlingarna tar steg framåt och ukrainskt stål behöver omedelbart undantas från de strafftullar och importkvoter som EU infört. Om den ukrainska ekonomin och näringslivet klappar ihop finns det bara en vinnare: Ryssland.

En europeisk försvarsunion

När diktaturer som Ryssland och Kina stärker sitt inflytande måste världens demokratier hålla ihop och vara ett föredöme för frihet och mänskliga rättigheter. Europas gemensamma säkerhet behöver stärkas. Nato utgör grunden för försvaret av Europa, och EU behöver utveckla Natos europeiska del för att försvara vår del av världen, både militärt och mot hybridangrepp och cyberkrigföring. Liberalerna vill bygga en europeisk försvarsunion, där alla Nato-länder i EU och andra medlemsländer som vill, deltar.

Försvarsunionen ska omfatta ett gemensamt cyberförsvar och en europeisk drönar- och luftförsvarsvägg. Dessutom behöver EU-länderna kraftigt växla upp produktionen av försvarsmateriel både för att kunna förse Ukraina med vapen och ammunition, och

för att kunna stärka den egna försvarskapaciteten. En annan uppgift är gemensamma EU-upphandlingar av försvarsmateriel och utveckling av en gemensam politik för vapenexport.

Ja till euron i Sverige

Sedan Sverige sade nej till euron för över tjugo år sedan har kronan tappat nästan en tredjedel i värde. Det innebär att vi blivit fattigare. Sverige importerar inflation som gör att priset på både livsmedel och industrins insatsvaror stiger och färre har råd att åka på semester utomlands. I en orolig omvärld växer eurons betydelse som stabil världsvaluta, och därför är det hög tid för Sverige att införa den gemensamma valutan.

Liberalerna vill införa euron som valuta i Sverige senast 2031 och redan nu börja förbereda för övergången. Liberalerna vill att Sverige blir EU-medlem fullt ut tillsammans med våra viktigaste grannar - som också är de länder som tar ansvar för och vill utveckla Europasamarbetet. Sverige behöver sitta med vid bordet när frågor hanteras som påverkar ekonomi, jobb och välfärd här hemma. Men det handlar också om att Europa ska stå starkt och enat när liberala demokratier hotas. Ju fler länder som delar samma valuta, desto mer kraftfull kan EU bli som ekonomisk aktör i världen. Ett splittrat Europa spelar Putin i händerna.

Skarpare verktyg mot medlemsländer som kränker rättsstaten

Europasamarbetet bygger på våra gemensamma liberala värderingar, men i länder som Polen och Ungern har auktoritära regeringar tidigare satt rättsstaten och utrymmet för fria medier och civilsamhälle på undantag. Även om den negativa utvecklingen nu vänts på flera håll behöver EU ha skarpare verktyg att snabbt ta till om det händer igen.

Liberalerna vill skärpa regelverket så att regionalstöd och andra bidrag snabbare dras in när ett medlemsland inte respekterar grundläggande rättigheter eller bryter mot demokratins och rättsstatens principer. Redan idag kan rösträtten dras in för länder som allvarligt missköter sig, och den möjligheten måste utnyttjas aktivt. Ett medlemsland som underminerar rättsstaten, agerar illojalt eller hotar Europas säkerhet ska kunna stängas av från EU-samarbetet.

Rätt till abort i hela EU

Tack vare Liberalernas arbete i regeringen kommer aborträtten grundlagsskyddas här i Sverige. Nu vill Liberalerna också att den grundläggande rätten till fri och säker abort garanteras i alla EU-länder. Rätten till fri abort ska därför grundlagsskyddas i hela EU och skrivas in i EU:s stadga för grundläggande rättigheter. Så länge som rätten till fri abort respekteras är det viktigt att varje EU-land själv ansvarar för sin egen lagstiftning.

EU-medborgare som vägras abort i hemlandet ska utan risk för repressalier ha rätt att genomföra abort i ett annat medlemsland.

Stärk skyddet för HBTQI-personer

På flera håll i Europa kränks hbtqi-personers rättigheter av regeringar och myndigheter. Liberalerna vill stärka diskrimineringsskyddet på EU-nivå, så att samkönade par och andra regnbågsfamiljer erkänns i samtliga medlemsländer, och rätten att flytta i Europa garanteras oavsett hur en familj ser ut. Liberalerna vill se ett totalförbud mot omvändelseterapi för hbtqi-personer och förbud mot tvångssterilisering i hela EU.

EU:s arbete för hbtqi-personers rättigheter ska inte stanna vid Europas gränser. Liberalerna vill att EU ska vara en stark röst för hbtqi-personers fri- och rättigheter i hela världen. När EU ger bistånd, tecknar handelsavtal eller samarbetar med andra länder ska tydliga krav ställas på respekt för hbtqi-personers rättigheter.

Krafttag mot extremism och antisemitism

EU ska arbeta aktivt tillsammans med medlemsländerna för att förebygga och bekämpa rasism, religiös intolerans och våldsbejakande extremism. Antisemitism har ingen plats i Europa och måste med kraft motarbetas. Likaså krävs åtgärder för att bekämpa hat mot romer och muslimer. Radikal islamism sprids ofta genom verksamheter som finansieras från diktaturer. Det måste stoppas genom gemensam EU-lagstiftning mot finansiering av religiösa samfund från odemokratiska länder. Hatpredikanter ska nekas inresa till EU.

Totalförbud mot barnaga och hedersförtryck

Europas barn ska skyddas mot alla typer av våld och övergrepp, och därför ska totalförbud mot uppfostringsvåld, barnaga och hedersförtryck införas i hela EU och införas som en grundläggande rättighet i EU:s rättighetsstadga. Samarbetet mellan polismyndigheterna i Schengenområdet måste stärkas för att förhindra att barn förs ut ur EU mot sin vilja.

Europeisk samtyckeslag

Gemensamma insatser behövs i Europa för att bekämpa mäns våld mot kvinnor och killars våld mot tjejer. Liberalerna vill se en europeisk samtyckeslag och en gemensam definition av att sex utan samtycke ses som våldtäkt. Kontaktförbud som utfärdats av en myndighet i ett EU-land ska gälla i hela unionen.

Öppna dörren för fler europeiska demokratier

Det europeiska fredsprojektet är en framgångssaga utan motstycke, och ett viktigt skäl är att dörren står öppen för länder i Europa som vill bli medlemmar och som respekterar ett antal högt ställda krav. Att fler länder aktivt väljer att söka sig till EU är avgörande i ett läge där Ryssland och Kina systematiskt ökar sitt inflytande i EU:s närområde. Alternativet, att inte fortsätta utvidga EU, skulle kunna få mycket allvarliga konsekvenser om europeiska länder i stället hamnar i klorna på auktoritära regimer. Idag händer det att medlemsländer håller anslutningsförhandlingar som gisslan, och därför ska beslut i rådet om att öppna nya förhandlingskapitel fattas med kvalificerad majoritet, och inte med enhällighet som är fallet idag.

För att bibehålla kraft i förhandlingsprocesserna bör EU övergå till en princip om "stegvis integration". Det innebär att ett kandidatland steg för steg erbjuds delar i medlemskapet i takt med att olika förhandlingskapitel stängs, enligt tydligt uppsatta kriterier. På samma sätt bör processen snabbt avbrytas eller backas tillbaka när utvecklingen i ett land går åt fel håll. För Liberalerna är det helt centralt att samtliga anslutningskrav måste uppfyllas innan ett land beviljas fullvärdigt medlemskap. Inga undantag kan göras från den principen.

En av EU:s viktigaste uppgifter just nu är att stötta Ukraina och Moldavien på deras väg mot EU-medlemskap, och Liberalerna vill att båda länderna stegvis blir en del av EU:s säkerhetspolitiska samarbete och EU:s inre marknad.

Att samtliga länder på Västra Balkan blir en del av EU skulle kunna bidra väsentligt till säkerhet och ekonomisk utveckling i regionen och stärka EU. Nordmakedonien, Montenegro och Albanien, som aktivt förhandlar om EU-medlemskap, ska stöttas för att kunna uppfylla medlemskapskraven, särskilt när det gäller rättsstaten och kampen mot korruption. Likaså bör EU fortsätta bistå Bosnien-Hercegovina och Kosovo på vägen mot att bli kandidatländer. EU måste samtidigt ha beredskap att markera och agera om utvecklingen i kandidatländerna inte ligger i linje med EU:s värden. Liberalerna anser därför att förhandlingarna med Serbien helt bör avbrytas.

Nordiskt samarbete görs bäst i EU. Våra nordiska grannar delar våra värderingar, intressen och ambitioner om ett starkt, fritt och demokratiskt Europa. Därför bör EU ta ytterligare steg för att fördjupa samarbetet med Norge och Island och knyta länderna närmare unionen.

För EU:s övriga grannländer i öst krävs ett långsiktigt samarbete som för vissa länder kan ha fullvärdigt EU-medlemskap som mål. EU måste aktivt stötta demokratirörelsen i Georgien liksom den demokratiskt valda exilregeringen i Belarus.

Skrota vetorätten i utrikes- och säkerhetspolitiken

När EU växer och fler länder blir medlemmar ställer det krav på våra beslutsprocesser. Fler länder innebär en större mångfald av åsikter, en ökad komplexitet och risk för låsningar. Liberalerna vill stärka kommissionens förankring i Europaparlamentet och parlamentets demokratiska förankring hos det europeiska folket.

Samtidigt utnyttjas redan idag vetorätten i ministerrådet för att förhala stöd till Ukraina och sanktioner mot Ryssland. Liberalerna vill därför att vetorätten inom utrikes- och säkerhetspolitiken tas bort och att samtliga beslut ska fattas med kvalificerad majoritet. Liberalerna vill att befintliga möjligheter i EU-fördraget används för att förändra beslutsfattandet, och visar sig det sig inte vara möjligt vill Liberalerna snarast se ett konvent om att ändra EU:s fördrag i den riktningen.

Teknikdriven klimatpolitik

Liberalerna vill se en teknikdriven klimatpolitik som pressar ner utsläppen globalt, bidrar till nya jobb och framtidstro och samtidigt fungerar i människors vardag. Vägen dit går genom att ersätta olja, kol och gas med ny kärnkraft och annan fossilfri energi, och via en storsatsning på elektrifiering och innovation.

För att elektrifieringen av Europa ska kunna bli verklighet krävs satsningar på både kärnkraft och sol, vind och vatten i hela Europa. Bindande mål för fossilfri elproduktion ska sättas för varje EU-land - så att alla är med och tar ansvar. Tempot måste öka för att koppla samman de europeiska elnäten och skapa en verkligt gemensam elmarknad. EU-kommissionen bör få mandat att säga nej till nedläggning av säker kärnkraft i EU-länderna.

EU:s mål om nettonollutsläpp 2050 ska ligga fast och handeln med utsläppsrätter fortsatt vara motorn. Liberalerna vill se ett handelssystem i EU för metan, kväveoxid och fluoriderade växthusgaser på samma sätt som dagens system för koldioxid. Även länder utanför EU och EES ska kunna ansluta sig till utsläppshandelssystemet. Dessutom bör EU:s klimattullar, eller gränsjusteringsmekanismen för koldioxid, utvidgas till att även täcka utsläppen från importerade produkter som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, exempelvis plast.

Liberalerna vill dessutom att EU sätter upp konkreta mål för koldioxidinfångning, med bindande mål för varje medlemsland. Ett konkret mål bör vara att 200 miljoner ton koldioxid fångas in och lagras senast 2035. Senast 2045 ska EU ha kapacitet att fånga in och lagra minst tusen miljoner ton koldioxid årligen - det motsvarar mer än tjugo gånger

Sveriges utsläpp under ett år. Dessutom bör EU skapa en marknad för negativa utsläpp som ett komplement till marknaden för utsläppsrätter.

Klimatkrisen är global och utsläppen måste minska i hela världen. Därför måste EU också investera i miljövänlig teknik även i andra länder, där utsläppen kan minska ännu mer per satsad krona. Liberalerna vill att EU ökar klimatbiståndet för att stödja de fattigaste länderna så att de kan bygga upp en hållbar, grön industri som blir en viktig del i världshandeln.

Hållbar och modern livsmedelsproduktion

Svenska bönder som producerar livsmedel med god djuromsorg och miljöhänsyn måste kunna konkurrera på rättvisa villkor. Liberalerna vill se kraftiga begränsningar av långa djurtransporter i EU. EU:s veterinärmyndighet ska fungera som ett "matens och märkningens FBI", med resurser och sanktionsmöjligheter för att säkerställa att alla EU-länder följer regler kring djurskydd, livsmedelssäkerhet och förbud mot antibiotika till friska djur.

Med modern GMO-teknik kan skördarna öka samtidigt som markanvändningen och användningen av bekämpningsmedel minskar. Liberalerna vill därför se liberaliserade GMO-regler i Europa så att så att jordens resurser kan användas mer effektivt och samtidigt stärka jordbrukets motståndskraft mot klimatförändringar. Dagens restriktiva hållning till GMO försvårar för forskare i EU gentemot exempelvis USA, Indien och Kina.

Rädda strömmingen och sillen i Östersjön

Läget för Östersjön är allvarligt. Läget för sill och strömming är fortfarande akut även om läget förbättrats något med Liberalerna i regeringsställning. Fisket runt Sveriges kuster ska bedrivas på ett hållbart sätt, med kvoter som vilar på vetenskaplig grund och med akuta fiskestopp i kritiska lägen. Den fisk som fångas ska i första hand bli mat till människor. Det industriella fisket för fiskmjölsproduktion ska fasas ut. Ohållbara fiskemetoder som hotar det marina livet ska förbjudas i Europa.

Bryt beroendet av Kina

I en orolig omvärld där Kina flyttar fram sina positioner och auktoritära stater använder handelsvägar som påtryckningsmedel måste EU stå samlat. Men när röster höjs för mer subventioner och protektionism gäller det att visa att det inte är vägen framåt. Sverige och Europa kan bara bli starkare och rikare genom innovation, öppna marknader och stärkta band med andra demokratier. Det skapar en motståndskraftig ekonomi där företag kan etablera sig och växa.

Men öppenhet får aldrig innebära naivitet. De senaste åren har blottat Europas sårbarhet: beroendet av kinesisk teknologi, strategiska råvaror och nödvändiga produkter, liksom flera EU-länders fortsatta beroende av rysk gas för sin energiförsörjning. Auktoritära regimer kan använda dessa beroenden som påtryckningsmedel.

Därför måste de brytas och nya ensidiga beroenden undvikas. Det innebär att Europa behöver stärka sin egen kapacitet inom exempelvis halvledare, molntjänster, AI och betalningssystem. Här har EU en unik möjlighet att utnyttja sin roll som världens största gemensamma marknad och globala handelsaktör.

En inre marknad utan onödiga hinder

Den inre marknaden är Europas viktigaste och vassaste verktyg för att skapa jobb och tillväxt. De hinder som kvarstår för att säkra fri rörlighet i Europa måste rivas - när det gäller varor, kapital och framför allt för tjänster. Företag och arbetstagare ska inte behöva brottas med 27 olika regelverk och därför behövs fler gemensamma regler som gör vardagen enklare.

Samtidigt får inte regelbördan öka och människors vardag krånglas till i onödan till följd av svårtolkade eller detaljstyrande regelverk. Liberalerna vill se bättre konsekvensutredningar av samtliga lagförslag i EU, och att regelbördan minskas.

EU måste fullborda kapitalmarknadsunionen och skapa en verklig inre marknad för investeringar och kapital. I dag hindrar nationella regelverk och fragmenterade kapitalmarknader europeiska företag från att växa och konkurrera globalt. EU Inc., en gemensam europeisk bolagsform, behöver komma på plats för att göra det enklare att starta, driva och expandera företag över nationsgränserna.

Lättare vara konsument på EU-marknaden

Liberalerna vill snabba på arbetet i både Sverige och EU med att fasa ut farliga kemikalier och även skärpa kraven för näthandel, så att du vet att produkterna du köper inte innehåller giftiga ämnen. Dessutom bör reklamationsrätten för elektronikprodukter som går sönder genom normalt bruk utökas till tre år. Den som säljer varor på EU:s inre marknad ska inte kunna göra stora vinster på slit-och-släng-produkter som snabbt går sönder.

Förenkla förpackningsreglerna och värna pantsystemet

EU:s nya förpackningsregler ska öka återvinningen och minska materialåtgången. Men vissa krav riskerar att göra mer skada än nytta. Liberalerna vill stryka kravet på återanvändbara förpackningar för hämtmat och dryck för avhämtning. Väl fungerande

pantsystem, som det svenska, ska kunna undantas. Kraven på registrering, rapportering och avgifter måste också förenklas, särskilt för småföretag, så att handeln inom EU inte försvåras.

Fler frihandelsavtal

Ett flertal förhandlingar om frihandelsavtal har nyligen avslutats, bland annat med Indien, Australien och Mercosur-länderna. Liberalerna vill se fler frihandelsavtal mellan EU och viktiga partners runt om i världen, samtidigt som vi slår vakt om den regelbaserade världshandeln och fortsätter arbeta för ett modernare globalt handelsregelverk som bidrar till fossilfri omställning och respekt för mänskliga rättigheter. Genom starkare band och frihandel med demokratier runt om i världen stärks EU som geopolitisk aktör och bidrar till att säkra tillgång till energi, råvaror och livsnödvändiga produkter såväl i Europa som i de länder som EU har handelsrelationer med.

EU:s handelspolitik är ett effektivt verktyg för att påverka andra länder i klimatarbetet. Liberalerna därför att EU ställer ännu högre krav vad gäller miljö- och klimatåtgärder i handelsavtal som förhandlas med länder runt om i världen. På så sätt får EU andra länder att minska utsläppen och ingen får konkurrensfördelar genom att skada miljön.

Global handel behöver gemensamma spelregler. Därför spelar Världshandelsorganisationen (WTO) en avgörande roll för stabilitet och rättvisa villkor i världshandeln. Liberalerna vill att EU prioriterar de pågående WTO-förhandlingarna och fortsätter försvara det regelbaserade handelssystemet. Samtidigt behöver EU tillsammans med andra demokratiska länder pressa Kina att följa internationella handelsregler och motverka osunda handelsmetoder.

Satsa på spjutspetsforskning

Skolresultaten sjunker i nästan hela Europa. Den utvecklingen måste vändas om alla barn ska få en rättvis start i livet och Europa ska klara konkurrensen från USA, Kina och Indien. Liberalerna vill att EU blir världsledande inom grön teknik, AI och klimatomställning.

Liberalerna vill bana väg för europeiska excellenscentra genom att använda mer av EU-budgeten till spjutspetsforskning inom modern kärnkraft, halvledare, batterier och AI. Här ingår även att gemensamt finansiera anläggningar för spjutspetsforskning. På så sätt kan världsledande forskare rekryteras och ges bästa tänkbara förutsättningar.

Det är centralt att Europa håller jämna steg med USA och Kina inom artificiell intelligens, och den nya tekniken ska kunna blomstra samtidigt som individens rättigheter och integritet skyddas. Liberalerna vill se en flexibel och teknikneutral EU-lagstiftning som främjar konkurrens och innovation, men som även skyddar immateriella rättigheter och inte skapar nya monopol för techjättar. En europeisk AI-säkerhetsstrategi bör tas fram för att hantera externa hot kopplade till användning av AI.

EU måste stärka sin förmåga att utveckla framtidens teknik och försvara Europas säkerhet. Liberalerna vill öka de gemensamma europeiska investeringarna i forskning och innovation inom säkerhet och undanröja kvarvarande hinder för att använda EU-medel till försvarsforskning och utveckling av ny försvarsteknik.

Jämställdhet en förutsättning för tillväxt

Liberalerna vill att EU ska kunna konkurrera med USA och Kina. För att det ska vara möjligt kan inte Europa ha världens mest välutbildade hemmafruar. Jämställdheten måste ta ett stort kliv framåt i hela Europa, vilket kräver avskaffad sambeskattning och att fler medlemsländer säkerställer tillgång till en barn- och äldreomsorg värd namnet.

STEM-strategi för EU

Liberalerna vill att EU-kommissionen lägger fram en strategi för hur Europas elever från grundskolan och uppåt ska få bättre kunskaper i STEM-ämnena: matematik, ingenjörsvetenskap, naturvetenskap och teknik.

Fler möjligheter till skolutbyte och utlandsstudier

Erfarenheter från utlandsstudier blir alltmer eftertraktade på en internationaliserad arbetsmarknad. Fler studenter måste få möjlighet till utbyte i Europa, och därför vill Liberalerna öka budgeten för utbytesprogrammet Erasmus+. Dessutom behöver utbytesprogrammet Erasmus+ vidgas och bli mer lättillgängligt för personer med funktionsnedsättning, både på akademiska utbildningar och på yrkesutbildningar. Liberalerna vill även öka möjligheterna att göra utbyte med andra skolor i Europa redan i grundskolan. Målet är att varje ung person i Europa ska ges möjlighet att delta i utbyte före 20 års ålder.

Skilda betygssystem i Europa sätter käppar i hjulet för unga som vill studera utomlands. Liberalerna vill införa en standard som gör det lättare att översätta gymnasiebetyg från olika europeiska länder, och på sikt harmonisera eller samordna betygssystemen för att underlätta studier i hela Europa. Dessutom behöver det bli lättare att rent praktiskt söka till utbildningar i andra EU-länder. Liberalerna vill se en

gemensam antagningsportal som gör det enkelt att söka utbildningar på alla universitet och högskolor i Europa.

EU ska bidra till att minska ungas skärmtid

Det behövs en kulturförändring i samhällets syn på barns tillgång till skärmar. Barns och ungas skärmanvändning bidrar till försämrad inlärning, sämre språkutveckling och koncentrationssvårigheter. EU behöver stå på föräldrarnas sida mot nätjättarna, då kan fler barn lyckas i skolan.

Liberalerna vill att EU klassar sociala medier för yngre barn som en skadlig produkt - med inspiration från hur man behandlar tobaksbolagen. EU-lagstiftning bör införas som säkerställer att föräldragodkännande krävs för yngre barns konton på sociala medier, och för att nattlås ska gälla på sociala medier för barn om en förälder inte anger annat. Dessutom måste EU använda hela sin verktygslåda för att sätta hårdare tryck på techbolagen. Dels för att förhindra att barn utsätts för övergrepp, trakasserier och våld online, dels för att säkra att vanliga medborgares personuppgifter inte hamnar i fel händer.

Lättare att röra sig över gränserna

I en tid då några länder skriker efter arbetskraft medan andra brottas med arbetslöshet måste det bli enklare att flytta dit jobben finns. Liberalerna vill fortsätta minska det krångel som fortfarande gör det svårt att flytta inom EU. Liberalerna vill göra det enklare att godkänna examens- och yrkesbevis från andra EU-länder och införa en gemensam e-legitimation och swishtjänst i hela Europa.

Liberalerna vill att ett europeiskt socialförsäkringsnummer införs som ska gälla vid sidan av det nationella personnumret. Detta nummer gör det möjligt att enkelt föra över socialförsäkringar mellan länder och Liberalerna vill dessutom se en digital tjänst som visar vad som händer när man flyttar inom EU med exempelvis sin sjukförsäkring, föräldraförsäkring och pension.

Vikten av att den fria rörligheten inom EU fungerar blir aldrig så tydlig som när man blir sjuk. I dag har alla svenska patienter rätt att söka vård i andra EU-länder, men systemet måste göras enklare. Liberalerna vill se ett gemensamt system för e-recept så att det blir enklare att hämta ut medicin på apotek var man än befinner sig i Europa. Liberalerna vill även att EU inrättar gemensamma specialistcentra för sällsynta sjukdomar och ovanliga, avancerade behandlingar. På dessa centra skulle patienter från alla EU:s medlemsländer kunna behandlas, oavsett var de blivit sjuka eller var de bor.

En långsiktig lösning för gränskontrollerna på Öresundsbron

Sverige har sedan migrationskrisen 2015 tillämpat tillfälliga passkontroller för inresande från Danmark via Öresundsbron, vilka förlängs varje halvår. Kontrollerna innebär en inskränkning av den fria rörligheten inom Norden och Schengenområdet, leder till förlängda restider och försvårar möjligheterna att arbetspendla mellan Skåne och Danmark. Till dess att säkerhetsläget medger att gränskontrollerna kan avskaffas helt vill Liberalerna att man snarast hittar en lösning som gör att kontrollerna kan tillämpas smidigt och utan extra tågstopp och fördröjningar. Det bör undersökas om modellen för gränsöverskridande polissamarbete i exempelvis Tornedalen skulle kunna tjäna som inspiration för att möjliggöra smidigare gränskontroller mellan Danmark och Sverige.

Krafttag mot den gränsöverskridande brottsligheten

Bedrägerier, stölder, skjutningar och sprängningar begås ofta av gäng om och kriminella nätverk som verkar över nationsgränser, med tät koppling till narkotikasmuggling och människohandel. Nu måste EU få rätt verktyg för att bekämpa den gränsöverskridande gängbrottsligheten, så att svenska gängledare inte längre kan gömma sig på den spanska solkusten. Liberalerna vill kraftigt förstärka EU:s brottsbekämpande samarbete så att polis och andra myndigheter kan följa de kriminella hack i häl och knäcka deras kommunikation.

Liberalerna vill utveckla Europol till en verkligt operativ polismyndighet som kan bedriva förundersökningar och utreda brott där flera länder är inblandade. Sverige bör här ta ett första initiativ för att samla länder som vill fördjupa samarbetet. Ett europeiskt poliskontor bör öppnas i Sverige för att underlätta samarbete mellan svenska och europeiska brottsbekämpande myndigheter. Liberalerna vill även att ett gemensamt polisregister för EU-länderna inrättas.

Den europeiska åklagarmyndigheten EPPO bör få mandat att hantera alla typer av gränsöverskridande brottslighet som medlemsländerna inte kan hantera själva. Till exempel narkotikabrott, cyberbrott, terrorism och människohandel. EU-åklagaren ska kunna väcka åtal i svensk domstol.

EU ska ta över gränsskyddet

Liberalerna slår vakt om den fria rörligheten i Europa, men det kräver i sin tur att den yttre gränsen till EU och Schengenområdet stärks väsentligt. Händelser som den i Ceuta, där människor forcerar EU:s yttre gräns, eller att Ryssland använder migranter som vapen i sin hybridkrigföring, ska inte kunna förekomma. Liberalerna vill därför att EU tar över ansvaret för hela den yttre gränskontrollen, för att säkra att samma effektiva

gränsskydd - och rättssäkra och humana gränskontroller - gäller överallt. EU:s gränsskyddsmyndighet Frontex måste därför kraftigt byggas ut.

För att kunna bibehålla en stram och human asylinvandring till Sverige behöver EU:s gemensamma migrationspolitik stärkas. Arbetet med att få migrationspakten på plats har varit viktigt, men i förhandlingarna om långtidsbudgeten 2028–34 behöver Sverige prioritera åtgärder som stärker EU:s gränsbevakning, förebygger irreguljär migration och bekämpar människosmuggling och människohandel.

Insatser för kvalificerad arbetskraftsinvandring

Migrationen till Sverige och övriga EU bör i framtiden huvudsakligen handla om arbetskraftsinvandring. Europa behöver attrahera människor som kan bidra med kvalificerad kompetens inom sektorer där arbetsmarknaden har tydliga behov: både i näringslivet och välfärden. Även om arbetskraftsinvandring hanteras av varje medlemsstat för sig bör ett mer strategiskt system för arbetskraftsinvandring utvecklas på europeisk nivå.

EU:s system med ”blåkort” bör utvecklas och öppnas upp för fler än bara dem med spetskompetens och höga löner. Liberalerna vill även underlätta för personer som fått arbetstillstånd i ett land att resa till och arbeta även i andra EU-länder utan ytterligare byråkrati. För att göra Europa än mer attraktivt som destination för arbetskraftsinvandring vill Liberalerna se fler EU-avtal om viseringsfrihet och viseringsförenkling.

En verklig offentlighetsprincip i EU

EU:s offentlighetsprincip ska stärkas och huvudregeln på alla områden ska vara offentlighet – inte sekretess. En rätt till allmänna handlingar och meddelarfrihet inom unionsrätten som tillförsäkrar en gemensam rätt till offentlighet, dels från EU:s institutioner, dels från medlemsländernas myndigheter i ärenden som rör ekonomiska stöd från EU, ska införas. Öppenhetsförordningens regler ska gälla alla EU:s institutioner och organ.

Europaparlamentet ska ha ett säte - i Bryssel

Idag möts Europaparlamentet i Bryssel och Strasbourg, och viss administration finns i Luxemburg. Varje månad flyttar alla parlamentariker och tusentals medarbetare sitt arbete till Strasbourg, vilket är dyrt, tidskrävande och dåligt för miljön och klimatet. Liberalerna har drivit frågan om ett säte för parlamentet i över 25 år, och så snart fördragen förhandlas om måste det fattas beslut om att hela parlamentets verksamhet ska förläggas till Bryssel.

Moderniserad EU-budget

Under nästa budgetperiod 2028-34 behöver EU investera gemensamt på områden där samarbete behövs: forskning, klimatomställning, migration, gränsbevakning, brottsbekämpning och försvar - och för att stötta Ukraina ekonomiskt och militärt. För att finansiera det måste kraftiga nedskärningar ske i EU:s kostsamma jordbruksstöd och regionalpolitik - det är bättre än att den svenska EU-avgiften höjs. Liberalerna vill kraftigt minska utgifterna för EU:s jordbrukspolitik, att alla produktionsstöd tas bort och att enbart stöd till omställning av jordbruk och landsbygdsutveckling finns kvar.

Liberalerna ser fördelar med att låta exempelvis intäkter från de nya klimattullarna gå direkt till EU-budgeten för att minska behovet av inbetalningar från medlemsländerna.

Martin Melin (L)

Joar Forssell (L)

Pär Gustafsson (L)

Roger Haddad (L)

Camilla Mårtensen (L)

Lina Nordquist (L)